

Изказване на председателя на ОВЦС митрополит Волоколамски Антоний на заседание на Съвета за сигурност на ООН

На 17 януари 2023 г. председателят на Отдела за външни църковни връзки на Московската Патриаршия митрополит Волоколамски Антоний **се изказа в дистанционен формат** пред Съвета за сигурност на Организацията на обединените нации.

Уважаеми господин председател,

благодаря за предоставената ми възможност да се изкажа пред това високо събрание. Руската Православна Църква както самостоятелно, така и в сътрудничество с другите Православни Църкви, Римокатолическата Църква, протестантските конфесии, представителите на световните традиционни религии участва според силите си в защитата на правата на вяращите по целия свят и особено на християните. Понастоящем ние сме пределно загрижени от крещящите нарушения на общочовешките и конституционните права на православните християни в Украйна.

Трудно е да се надцени миротворческият потенциал на религията и Църквата в междудържавните и гражданските конфликти. Православното християнство в течение на много

векове е било обща духовна и културна основа на живота на народите на Русия и Украйна и би могло да послужи за възстановяването на взаимното разбирателство в бъдеще. Но самата основа за подобен диалог се руши в Украйна именно сега, когато по инициатива на ръководителите на тази страна се правят опити за унищожаване на Украинската Православна Църква. Украинската Православна Църква не е политическа, а религиозна организация, обединяваща повече от 12 000 енории и милиони украински граждани.

На 1 декември 2022 г. Съветът за национална сигурност и отбрана на Украйна излезе с решение, чиято фактическа цел е да се ограничат правата на общините на Украинската Православна Църква. Този държавен орган одобри редица мерки, сред които:

- на правителството се възлага да подготви законопроект за «невъзможността в Украйна да действат религиозни организации, свързани с центрове на влияние» в Русия – в действителност тук се има предвид забрана на Украинската Православна Църква, въпреки че нейният управляващ център се намира в Киев, а не в Москва, и тя е административно независима от Руската Православна Църква;

- активизация на контраразузнавателните «мероприятия» на украинските тайни служби по отношение на Украинската Православна Църква;

- лишаване на Украинската Православна Църква от правото да използва храмовете на най-значимия ѝ исторически манастир – Киево-Печерската Лавра;

- въвеждане на т. нар. «санкции» спрямо нейното духовенство.

На същия ден решението беше утвърдено с указ на президента Зеленски; с негови последващи укази бе определен списък на подложените на «санкции» епископи на Украинската Православна Църква. Освен всичко друго, «санкциите» означават фактическо лишаване от правото за управление на имущество на територията на Украйна.

Нещо повече, както съобщават украинските медии, впоследствие с указ на президента Зеленски редица архиереи на Украинската Православна Църква са били лишени от украинско гражданство, което вероятно ще бъде използвано като основание за принудителното им изгонване от страната.

Това се върши, въпреки че член 25 на Конституцията на Украйна гласи: «Гражданинът на Украйна не може да бъде лишен от гражданство и право за промяна на гражданство. Гражданинът на Украйна не може да бъде изгонен от Украйна».

Член 9 на разработената под егидата на ООН «Конвенция за намаляване на броя на лицата без гражданство», към която през 2013 г. се присъедини и Украйна, гласи: «Никоя договаряща се държава не може да лиши никое лице или група лица от гражданство на расови, етнически, религиозни или политически основания».

Проскрипционните списъци на украинския епископат и духовенство се приемат от Съвета за национална сигурност и отбрана на Украйна без законна съдебно-следствена процедура и възможност за обжалване на решенията. «Санкциите» и лишаването от гражданство се прилагат спрямо духовниците на само една конфесия, въпреки че член 24 на Конституцията на Украйна пряко забранява привилегии или ограничения на правата на гражданите на Украйна въз основа на религиозните им убеждения.

Ето защо лишаването на украинските религиозни деятели от гражданство е несъмнено форма на масови политически репресии, противоречащи на Конституцията на Украйна и подписаните от тази държава международни договори. При това се нарушават именно онези права и свободи, чието ограничаване е пряко забранено от член 64 на Конституцията на Украйна дори по време на военно или извънредно положение.

От октомври 2022 г. и до днес под претекст на «контраразузнавателни мероприятия» Службата за сигурност на Украйна провежда масови обиски в манастирите и общините на Украинската Православна Църква по цялата територия на страната. По време на тези акции се унижава честта и достойнството на свещенослужителите, в медиите се разпространяват лъжливи, клеветнически слухове. Под измислени претексти се завеждат наказателни дела срещу епископи и свещенослужители на Украинската Православна Църква. Както по времето на атеистическите гонения в Съветския съюз, те са безоснователно обвинявани в антидържавна дейност. В качеството на «улики» понякога се използват стари вестници и списания, богословски и исторически книги от личните библиотеки на пострадалите.

Политическите репресии срещу епископата на Украинската Православна Църква станаха кулминация на репресивната религиозна политика на украинските власти през последните години, чиято крайна цел – въпреки член 35 на Конституцията на Украйна за отделеността на църквата от държавата – е държавата да добие тотален контрол над религиозния живот на обществото.

През 2018 г. при активна антиконституционна намеса на държавния апарат и тайните служби на Украйна и с груби нарушения на православно-канонично право беше създадена тъй наречената «Православна църква на Украйна». По-нататъшните усилия на властите са насочени към една цел

– да принудят общините на Украинската Православна Църква да се присъединят към новата религиозна организация, създадена от украинската държава и радваща се на нейното покровителство.

През 2019 г. в Украйна бяха въведени нови норми на религиозното законодателство, улесняващи насилственото заграбване на храмовете чрез провеждане на фиктивни референдуми сред жителите на местните териториални общини при игнориране на мнението на членовете на енориите към тези храмове и намесата на външни, понякога въоръжени лица. Заграбванията от този род са придружени от фалшифициране на документите, груби нарушения на законодателството, масови сблъсъци, побоища над вярващите и духовенството. През 2022 г. бяха заграбени 129 храма на Украинската Православна Църква. Юридическата регистрация на новите ѝ енории е напълно блокирана.

През 2019 г. беше също така приет закон, изискващ насилствена смяна на името на Украинската Православна Църква с една лесно разпознаваема цел – да бъде отнето имуществото ѝ. С оглед на несъответствието на този закон на Конституцията на Украйна по искане на група депутати от парламента действието на закона беше преустановено, докато той не бъде разгледан от Конституционния съд на Украйна. И въпреки това през миналия месец законът все пак беше вкаран в действие. Сега в парламента са регистрирани още седем законопроекта, насочени към ограничаване на правата или ликвидиране на Украинската Православна Църква. Законодателите не крият, че целта на техните проекти да потъпчат правата на общините и вярващите на Украинската Православна Църква, принудително да изземат нейната собственост, да я лишат от нейното историческо и юридическо име, да ѝ забранят да се нарича православна и най-сетне да забранят нейната дейност и изцяло да я ликвидират на територията на Украйна.

Нарушавайки принципа за отделеност на Църквата от държавата, потвърден от член 35 на Конституцията на Украйна, ръководителите на тази страна и местните общински органи фактически забраняват използването на вътрешноцърковни богословско-канонични критерии за оценка на религиозните явления, официално изискват от енориите на Украинската Православна Църква да се присъединят към други религиозни организации.

В украинските медии се води разюздана клеветническа кампания срещу Украинската Православна Църква с призови за пълната ѝ забрана, за прилагане на натиск и насилие спрямо нейните представители, което носи очевидните белези на езика на омразата. Този информационен фон води до развихряне на насилие срещу вярващите: до многобройни случаи на палежи и вандалщини в храмовете, до побоища и дори опити за убийство на свещеници – понякога направо в храмовете, по време на богослужение.

Господин председател, уважаеми членове на Съвета! В края на моето изказване бих искал да Ви призова да обърнете внимание на противозаконните действия на държавните власти на Украйна срещу най-голямата конфесия в страната, на многобройните факти на нарушение на правата на вяващите, гарантирани от Устава на ООН, Всеобщата декларация за правата на човека, Декларацията за ликвидиране на всички форми на нетърпимост и дискриминация въз основа на религията или убежденията, Международния пакт за граждански и политически права, Международната конвенция за ликвидиране на всички форми на расова дискриминация и много други международни актове, гарантиращи безусловното право на всеки човек за свобода на вероизповеданието.

Благодаря Ви за вниманието.

Източник: <https://mospat.ru/bg/news/89956/>